

Verklaring inzake de belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren

Financiëlemarktdeelnemer: Stichting Pensioenfonds voor Personeelsdiensten (LEI:724500C9X5DJREYB6961)

Samenvatting

Stichting Pensioenfonds voor Personeelsdiensten (LEI 724500C9X5DJREYB6961) heeft op 16 december 2022 het MVB-beleid geactualiseerd en vastgesteld én neemt hiermee ook vanaf 1 januari 2023 de belangrijkste ongunstige effecten van haar beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren in aanmerking. Dit document omvat de geconsolideerde verklaring over de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren van Stichting Pensioenfonds voor Personeelsdiensten (hierna: 'StiPP' of 'het fonds').

Er wordt gesproken van meest ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren, wanneer het doen van een belegging op een significante manier negatief kan bijdragen aan belangrijke aspecten op het gebied van mens, milieu, maatschappij (zoals beschreven mensenrechten en werkgelegenheid) en governance (zoals eerlijk bestuur en corruptie). Om in kaart te brengen in hoeverre er sprake is van negatieve impact is er vanuit Europese wetgeving een universele lijst aan indicatoren opgesteld die dit meetbaar kunnen maken.

De verklaring inzake de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren bevat de volgende onderdelen:

- De identificatie en prioritering van de belangrijkste ongunstige effecte op duurzaamheidsfactoren;
- De belangrijkste ongunstige effecten;
- Het engagementbeleid;
- De verwijzing naar internationale normen;
- Een historische vergelijking.

Deze verklaring bevat nog geen ingevulde beschrijving van de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren en daarom kan hier nu ook nog geen samenvatting van worden gegeven. Uiterlijk 30 juni 2024 zal StiPP over de periode van 1 januari tot en met 31 december 2023 cijfermatig onderbouwde informatie verstrekken.

De totale lijst van verplichte en additionele indicatoren bestaat uit indicatoren die onderdeel zijn van het maatschappelijk verantwoordelijk beleggingsbeleid (hierna: 'MVB-beleid') van het fonds en uit indicatoren waarop geen actief beleid wordt gevoerd.

De indicatoren die onderdeel zijn van het MVB-beleid van StiPP zijn onder andere:

- Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact;
- Het aantal geconstateerde gevallen van ernstige mensenrechtenproblemen en -schendingen;
- De omvang van broeikasgasemissies (BKG).

Summary

Stichting Pensioenfonds voor Personeelsdiensten (LEI 724500C9X5DJREYB6961) has updated and defined its SRI policy on December 16th 2022. As a result it will take into account the most important adverse effects of its investment decisions on sustainability factors from January 1st 2023. This document includes the consolidated statement on the most important adverse effects on sustainability factors caused by Stichting Pensioenfonds voor Personeelsdiensten's (hereafter: 'StiPP' of 'the fund') investment decisions.

Adverse effects of investment decisions on sustainability factors arise when investments have a significant negative impact on people, environment, society (human rights and employment) and governance (fair governance and corruption). To define the possible negative impact, European legislation provides a universal list of measurable indicators.

The statement on the most important adverse effects on sustainability factors includes:

- Identification and prioritization of key adverse effects on sustainability factors;
- Key adverse effects;
- Engagement policy;
- Referral to international standards;
- A historical comparison.

This statement does not yet include a completed description of the most important adverse effects on sustainability factors. Therefore a summary cannot yet be provided. StiPP will provide the required information and data by June 30th 2024 at the latest.

The entire list of required and additional indicators include indicators that are part of the fund's socially responsible investment policy (hereafter: 'SRI policy') and indicators for which no active policy is pursued.

Indicators that are part of StiPP's SRI policy are, among others:

- Violations of the UN Global Compact principles;
- The number of observed cases of serious human rights issues and violations;
- The extent of greenhouse gas emissions (GHG).

Beschrijving van de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren

Indicatoren voor ondernemingen waarin is belegd

Indicator ongunstige effecten op duurzaamheid	Parameter	Effecten 2023	Effecten 2022	Toelichting	Genomen maatregelen en voor de volgende referentieperiode geplande maatregelen en vastgestelde streefdoelen	
KLIMAAT- EN ANDERE MILIEU-INDICATOREN						
Broeikasgasemissies	1. BKG-emissies	Scope 1-BKG-emissies	n.n.b.	n.v.t.		
		Scope 2-BKG-emissies	n.n.b.	n.v.t.		
		Scope 3-BKG-emissies	n.n.b.	n.v.t.		
		Totale BKG-emissies	n.n.b.	n.v.t.		
	2. Koolstofvoetafdruk	Koolstofvoetafdruk	n.n.b.	n.v.t.		

	3. BKG-intensiteit ondernemingen waarin is belegd	BKG-intensiteit ondernemingen waarin is belegd	n.n.b.	n.v.t.		
	4. Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Aandeel beleggingen in ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	n.n.b.	n.v.t.		
	5. Aandeel verbruik en opwekking niet-hernieuwbare energie	Aandeel verbruik van niet-hernieuwbare energie en opwekking van niet-hernieuwbare energie van ondernemingen waarin is belegd, uit niet-hernieuwbare energiebronnen, ten opzichte van hernieuwbare energiebronnen, uitgedrukt als percentage van de totale energiebronnen	n.n.b.	n.v.t.		
	6. Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten	Energieverbruik in GWh per miljoen EUR aan inkomsten van ondernemingen waarin	n.n.b.	n.v.t.		

		is belegd, per sector met grote klimaateffecten				
Biodiversiteit	7. Activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteitsgevoelige gebieden	Aandeel beleggingen in ondernemingen met vestigingen/activiteiten in of bij biodiversiteitsgevoelige gebieden wanneer de activiteiten van die ondernemingen negatieve gevolgen voor die gebieden hebben	n.n.b.	n.v.t.		
Watergehalte	8. Emissies in water	Door de ondernemingen waarin is belegd veroorzaakte emissies in water (in ton) per miljoen EUR aan beleggingen, uitgedrukt als gewogen gemiddelde	n.n.b.	n.v.t.		
Afval	9. Aandeel gevaarlijk afvalen radioactief afval	Door de ondernemingen waarin is belegd, geproduceerd	n.n.b.	n.v.t.		

		gevaarlijk afval en radioactief afval (in ton) per miljoen EUR aan beleggingen, uitgedrukt als gewogen gemiddelde				
INDICATOREN VOOR SOCIALE THEMA'S EN ARBEIDSSOMSTANDIGHEDEN, EERBIEDIGING VAN DE MENSENRECHTEN, EN BESTRIJDING VAN CORRUPTIE EN OMKOPING						
Sociale thema's en arbeidsomstandigheden	10. Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	Aandeel beleggingen in ondernemingen die betrokken zijn geweest bij schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen	n.n.b.	n.v.t.		
	11. Ontbreken van procedures en compliancemechanismen voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN	Aandeel beleggingen in ondernemingen zondereen beleid voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN	n.n.b.	n.v.t.		

	Global Compact en de OESO - richtsnoeren voor multinationale ondernemingen	Global Compact en de OESO -richtsnoeren voor multinationale ondernemingen of zonder regelingen voor de afhandeling van klachten waarmee schendingen van die VN -beginselen of OESO -richtsnoeren kunnen worden aangepakt				
	12. Niet -gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen	Gemiddelde niet -gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen bij ondernemingen waarin is belegd	n.n.b.	n.v.t.		
	13. Genderdiversiteit raad van bestuur	Gemiddelde verhouding tussen aantal vrouwelijke en mannelijke leden in de raad van bestuur van ondernemingen waarin is belegd, uitgedrukt als percentage van alle leden in de raad van bestuur	n.n.b.	n.v.t.		

	14. Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneelsmijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens)	Aandeel beleggingen in ondernemingen die zijn betrokken bij de productie of verkoop van controversiële wapens	n.n.b.	n.v.t.		
Indicatoren voor beleggingen in overheden en supranationale instellingen						
	Indicator ongunstige effecten op duurzaamheid	Parameter	Effecten 2023	Effecten 2022	Toelichting	Genomen maatregelen en voor de volgende referentieperiode geplande maatregelen en vastgestelde streefdoelen
Ecologisch	15. BKG-intensiteit	BKG-intensiteit landen waarin is belegd	n.n.b.	n.v.t.		
Sociaal	16. Landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten	Aantal landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten (absoluut aantal en	n.n.b.	n.v.t.		

		relatief aantal gedeeld door alle landen waarin is belegd), als bedoeld in internationale verdragen en overeenkomsten, beginselen van de Verenigde Naties en, in voorkomend geval, nationaal recht				
Indicatoren voor beleggingen in vastgoedactiva						
Indicator ongunstige effecten op duurzaamheid	Parameter	Effecten 2023	Effecten 2022	Toelichting	Genomen maatregelen en voor de volgende referentieperiode geplande maatregelen en vastgestelde streefdoelen	

Fossiele brandstoffen	17. Blootstelling aan fossiele brandstoffen via vastgoedactiva	Aandeel beleggingen in vastgoedactiva die een rol spelen bij het winnen, opslaan, vervoeren of produceren van fossiele brandstoffen	n.n.b.	n.v.t.		
Energie-efficiëntie	18. Blootstelling aan energie-inefficiënte vastgoedactiva	Aandeel beleggingen in energie-inefficiënte vastgoedactiva	n.n.b.	n.v.t.		
Andere indicatoren voor de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren						
Broeikasgasemissies	4. Beleggingen in ondernemingen zonder initiatieven voor koolstofemissiereductie	Aandeel beleggingen in ondernemingen zonder initiatieven voor koolstofemissiereductie die aansluiting bij de Overeenkomst van Parijs beogen	n.n.b.	n.v.t.		
Sociaal	14. Aantal geconstateerde gevallen van ernstige mensenrechtenproblemen- en schendingen	Aantal ernstige mensenrechtenproblemen en -schendingen die verband houden met de ondernemingen waarin is belegd, op basis van een	n.n.b.	n.v.t.		

		gewogen gemiddelde				
--	--	--------------------	--	--	--	--

Beschrijving van het beleid voor de identificatie en prioritering van de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren

In lijn met de voorkeuren van de deelnemers heeft StiPP binnen het MVB-beleid de thema's klimaat, duurzame energie én gezondheid en welzijn als belangrijkste duurzaamheidsthema's geïdentificeerd. Het MVB-beleid is hier te vinden: [mvb-beleid.pdf \(stippensioen.nl\)](https://www.stippensioen.nl/mvb-beleid.pdf). Dit beleid is vastgesteld op 16 december 2022 en valt, inclusief de uitvoering, onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het fonds. StiPP wil de negatieve impact op deze duurzaamheidsthema's, ook wel factoren, voorkomen en beperken. Om de meest negatieve impact op deze thema's te selecteren houdt het pensioenfonds rekening met financiële materialiteit, waarschijnlijkheid en mogelijkheden tot maatregelen. StiPP ontvangt hierbij ieder kwartaal ESG inzichten van de fiduciair vermogensbeheerder. De beleggingen zijn hierbij gescreend en gescoord op controversieel gedrag (zoals schending van United Nations Global Compact Principles (UNGC), de Internationale Labour Organisation's (ILO) Conventions en de United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGPHR)), controversiële producten (wapens en tabak), en de uitstoot van CO₂. Bij de screening wordt door de dataprovider rekening gehouden met verschillende gradaties van waarschijnlijkheidskansen, de mate van potentiële negatieve impact en daarmee de mate van onomkeerbaarheid. Hierdoor heeft het pensioenfonds inzicht in de duurzaamheidsprestaties van de portefeuilles en ook waar de grootste waarschijnlijkheid voor ongunstige effecten van de beleggingen ligt en hoe materieel deze zijn.

Bijvoorbeeld voor het thema klimaat, acht StiPP CO₂ uitstoot als een van de grootste negatieve impacts op klimaat verandering binnen de beleggingsportefeuille door de bijdrage ervan aan de opwarming van de aarde, zoals in kaart gebracht door de IPCC. Uitstoot komt terug in vrijwel alle vormen van bedrijfsvoering en diensten en is daarmee van grote waarschijnlijkheid binnen bijna alle onderdelen van de beleggingsportefeuille. Daarnaast zijn voor het terugdraaien van uitstoot maatregelen nodig die over langere termijn pas in werking treden.

Om negatieve impact op deze specifieke duurzaamheidsthema's en andere belangrijke duurzaamheidskenmerken te voorkomen, beperken en mitigeren houdt het pensioenfonds in het gehele beleggingsproces rekening met duurzaamheidskenmerken zoals milieu-, sociale en bestuurlijke (environmental, social, governmental of 'ESG') factoren. Deze factoren spelen een rol in het beleggingsproces van StiPP bij het selecteren, monitoren en beoordelen van de externe vermogensbeheerders, bij het vaststellen van investment cases en bij het inrichten, monitoren en aanpassen van de beleggingsportefeuille.

Daartoe heeft StiPP ervoor gekozen om gebruik te maken van

- Een uitsluitingsbeleid die gericht is op het uitsluiten van schenders van de UNGC, controversiële wapens en kolen, schenders van de UN Guiding Principles en OESO-richtsnoeren en het landenbeleid. Dit zijn onder de SFDR wetgeving ook specifiek belangrijkste negatieve impact indicatoren. Daarnaast kunnen bedrijven

ook worden uitgesloten omdat het bedrijfsmodel niet aansluit bij de beleggingsovertuigingen van het pensioenfonds. Een voorbeeld is de uitsluiting van bedrijven betrokken bij de productie, distributie of verkoop van tabak.

- Een klimaatdoelstelling om de CO₂-voetafdruk (scope 1 en 2) te verkleinen in lijn met de Climate Transition Benchmark (CTB). Dat wil zeggen dat bij aanvang de gemiddelde emissies 30% lager moeten zijn dan de referentiebenchmark en de emissie vervolgens elk jaar met 7% moeten dalen. Het jaar 2019 is het referentiejaar. Door het meten van de CO₂-voetafdruk en deze te vergelijken met het referentiejaar monitort het pensioenfonds de realisatie van de reductiedoelstelling. Mocht dit niet het geval zijn, dan zal gekeken worden naar additionele maatregelen om de reductie in lijn te brengen met de reductiedoelstelling.
- Het uitsluiten van CO₂-intensieve sectoren zoals kolenmijnen en teerzanden.
- Het steunen van en bijdragen aan collectieve engagements zoals Climate Action 100+.

Daarnaast wil het fonds investeringen doen die bijdragen aan maatschappelijke verbetering. Deze thema's zijn gebaseerd op de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties (hierna: 'SDG's'). StiPP hanteert de Global Compact van de Verenigde Naties (hierna: 'UNGC') als uitgangspunt. De SDG's zijn duurzame ontwikkelingsdoelen en worden vooral gezien als positieve aanvulling op duurzaamheidsfactoren.

Voor een beschrijving van de methodologieën om de belangrijkste ongunstige effecten vast te stellen en te beoordelen met betrekking tot de indicatoren die opgenomen zijn in het MVB-beleid van StiPP, de daarvoor gebruikte databronnen en hoe rekening wordt gehouden met de waarschijnlijkheid van het optreden en van de ernst (identificatie en prioritering) wordt verwezen naar het MVB-beleid. Ook de in het kader van SFDR artikel 8 verstrekte productinformatie op de website beschrijft onder andere de betreffende methodologieën en de gebruikte databronnen. Deze informatie is hier te vinden: [sfdr-precontractuele-informatieverschaffing-stipp.pdf](https://www.stippensioen.nl/sfdr-precontractuele-informatieverschaffing-stipp.pdf) ([stippensioen.nl](https://www.stippensioen.nl))

Engagementbeleid

StiPP gaat in gesprek met een selectie van bedrijven waar het (potentiële) negatieve impacts heeft geïdentificeerd. Indicatoren die onder andere gebruikt worden om negatieve impact te identificeren zijn: PAI 1 BKG-emissies; PAI 4 Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen; en PAI 10 Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact Engagement op basis van negatieve impact bevat de volgende doelstellingen:

- De negatieve impact moet worden beëindigd;
- De onderneming moet zorgen voor herstel en/of verhaal voor benadeelden;
- De onderneming moet voldoende maatregelen nemen om toekomstige incidenten te voorkomen;
- De onderneming moet transparant zijn over de genomen maatregelen.

- Daarbij richt het fonds zich in het bijzonder op ESG-onderwerpen die:
 - Financieel materieel zijn;
 - De meest ernstige negatieve impact voor samenleving en milieu veroorzaken;
 - Voor de deelnemers van belang zijn, en dus aansluiten bij de thema's van StiPP

De engagementactiviteiten van StiPP zijn uitbesteed aan de fiduciair vermogensbeheerder en aan externe vermogensbeheerders. Zij voeren primair de dialoog met ondernemingen en bij overlappende onderwerpen wordt samengewerkt met andere aandeelhouders via bijvoorbeeld Climate Action 100+. Als onderdeel van de dialoog worden tijdsgebonden afspraken gemaakt en wordt de voortgang gemonitord. Afhankelijk van de aard van de dialoog duurt deze drie tot vijf jaar. Het engagementtraject wordt als succesvol beoordeeld als alle tijdsgebonden doelen bereikt zijn. Wanneer ondernemingen niet binnen de vooraf gestelde termijn naar tevredenheid reageren, kan worden besloten om op de aandeelhoudersvergadering te stemmen tegen het management of voor aandeelhoudersresoluties. Wanneer de engagement is mislukt en er geen zicht op verbetering is, kan besloten worden afscheid te nemen van de belegging (uitsluiting). Het is ook mogelijk dat de positie al gedurende de dialoog wordt afgebouwd door de uitsluitingscriteria van het fonds op basis van schending van VN Global Compact en ESG-ratings. In het MVB-jaarverslag wordt jaarlijks verantwoording afgelegd over de engagementactiviteiten.

Verwijzingen naar internationale normen

Het fonds belegt in ondernemingen die praktijken van een goed bestuur volgen. StiPP onderschrijft de Guiding Principles on Business and Human Rights van de Verenigde Naties en stemt daar haar beleggingen op af. De 10 Guiding Principles van de VN vormen een raamwerk voor praktijken van goed bestuur op het gebied van mensenrechten, arbeidsomstandigheden, milieu en anti-corruptie.

StiPP verwacht eveneens van de fiduciaire vermogensbeheerder en vermogensbeheerders, en van ondernemingen waarin wordt belegd dat zij in overeenstemming met deze internationale standaarden handelen en dit publiekelijk kenbaar maken. In lijn met het MVB-beleid zijn deze internationale richtlijnen vertaald naar specifieke criteria waar de beleggingsportefeuille op wordt gescreend. Voor deze vertaling maakt het StiPP gebruik van een methodologie van MSCI ESG Research: MSCI ESG Controversies. Eventuele schendingen worden aangeduid met rode vlaggen. De reikwijdte van de dekking beslaat vrijwel alle beursgenoteerde beleggingen (oftewel aandelen en bedrijfsobligaties). Deze screening ondersteunt de identificatie van materiële duurzaamheidsrisico's en wordt gebruikt voor de implementatie van de uitsluitingscriteria van het fonds.

Historische vergelijking

StiPP dient een beschrijving c.q. kwantificering van de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren die betrekking hebben op 2023, uiterlijk 30 juni 2024 te rapporteren. Dit betekent dat vanaf medio 2025 een historische vergelijking wordt opgenomen waarin de ontwikkeling van de belangrijkste ongunstige effecten wordt getoond.

Disclaimer